

MAGYAR LAJOK

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUDAPEST

X. évfolyam, 219 (2781) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Öt újabb szovjet hadosztályt semmisítettek meg a németek

A Donec-vidék ipari gócpontjait bombázzák a német repülők. — Spanyolország és Portugália az angolszász érdeklődés előterében

A japán-kinai háború legpusztítóbb harca folyik Hunan tartományban

A kijevi, világraszóló győzelem után kibontakozott új, nagyszabású hadműveletek már is újabb, hatalmas sikert eredményeztek. A német véderő-főparancsnokság ma délben jelentette, hogy Dnyepetrovcszktól északkeletre öt teljes szovjet hadosztályt semmisítettek meg, s ennek során 13 ezer foglyot ejtettek.

A Távolkeletről érkező jelentések egyre inkább előtérbe helyezik a japán kérdést. Honan tartományban nagyarányú ütközet folyik, mely — mint a jelentés mondja, — leghatalmasabb és legpusztítóbb a japán-kinai háború történetében. Megelőzőleg a harc Hongkong körül is. Mindez azt mutatja, hogy Japánnak eltökélt szándéka a keletázsiai új rend felépítése, aminek alapfeltétele a japán-kinai háború felszámolása. Ez egyben válasz is Amerika számára, amely tárgyalásokat kezdeményezett ugyan Japánnal, de ezeken a tárgyalásokon minden engedményt a másik féltől várt.

Bulgáriában a Szovjet tovább folytatja háborús cselekedeteit. Mint legújabbban jelentik, ismét szovjet ejtőernyősök szálltak le bolgár területen. A bolgár kormány egyébként — hírszerint — kihirdette a rendkívüli állapotot az ország területére.

Berlinből jelenti a Német Távirati Iroda:

A vezéri főhadiszállás jelenti hétfőn délután 2 órakor:

Dnyepetrovcszktól északkeletre újabb hadműveletek során 5 szovjet hadosztályt megsemmisítettünk. Az újonnan ejtett foglyok száma meghaladja a 13 ezret. 69 löveget és egyéb hadianyagot zsákmányoltunk. A mocsaras vidéken az ellenség vesztesége halottakban igen nagy.

Légihaderőnk a Donec vidék különböző ipari gócpontjait, nemkülönben Moszkva hadicélpontjait bombázta.

A kronstadti öbölben messzelegről ágyuink egy szovjet cirkálót lángba borítottak.

Mint vasárnap külön hadijelentésben a vezéri főhadiszállás már közölte, az Atlanti óceánon buvárhajóink megtámadtak egy 12 egységből álló hajókeravánt és 67.000 tonna hajóteret elsüllyesztettek. Az Atlanti óceán más helyén ugyancsak egy buvárhajó elsüllyesztett egy tartályhajót 12.000 tonna tartalommal. (MTI)

Stockholmból jelentik: A Svészka Dagbladet berlini tudósítója jelenti: Kíev elfoglalása után a német főváros egyes köreiben megállapítják, hogy Ukrajna megszervezésének kérdése időszerű és e téren már is történtek intézkedések.

Newyorkból jelentik: (NTI.) Az NBC amerikai rádiótársaság ankarai

tudósítója jelenti, hogy Tábrizben nagy a nyugtalanság. A szovjet nemcsak lefegyverezte a lakosságot, hanem szabadjára bocsátották a foglyokat és felfegyvereztek örmény bandákat, amelyek most rabolnak és fosztogatnak az egész országban és arról beszélnek, hogy megalakítják a független örmény országot. (MTI)

Svédországot aggasztja a finn-angol elhídegetés

Helsinkiből jelentik: (Bud. Tud.) A finn csapatok előnyomulása kelet felé sikerrel halad tovább. Finn csapatoknak sikerült egészen az Onega-tóig előnyomulniok s a szárazföldön magukkal hozott gyorsnaszádokat az Onega-tóra bocsátották. Amikor a bolsevisták Petrowskoi várost kiürítették, csapataikat álcázva akarták a városból elszállítani. Kilakoltatást színeltek, mintha a hajókon a polgári lakosság hagyná el a várost. Tudják, hogy a finn csapatok a polgári lakosságot figyelmen kívül hagyják és a katonák ellen indulnak. Az Onegán vízrebocsátott gyorsnaszádok és repülőgépek közreműködésével, azonban sikerült leleplezni a csalást. Valószí-

nű, hogy a bolsevistáknak ezek után már nem sikerül nagyobb csapatrészeket vagy hadianyagot „kilakoltatniok”.

Baselből jelentik: (Bud. Tud.) A Basler Nationalzeitung stockholmi magántudósítójának jelentése szerint Anglia és Finnország fokozódó elhídegetése bizonyos aggodalmakat kellett Svédországban, ahol az a felfogás, hogy a finn kormány kényszerhelyzetben van és ma már nem térhet le arról az útról, amelyre lépett. A finn nép kétségkívül békeszerető, azonban ennek ellenére az a szilárd meggyőződése, hogy a Szovjet összeomlása nélkül nincs biztos béke.

Kivételes állapotot hirdettek ki Bulgáriában

Szófiából jelentik: A Mai Nap értesülése szerint a bolgár kormány kihirdette a kivételes állapotot az ország egész területére. A miniszterelnök bejelentette, hogy a kormány megteszi a legerélyesebb intézkedéseket is az ellenséges intézkedések elhárítására.

Rómából jelentik: (B. T.) Szófiából érkezett hír szerint újabb bolsevista ejtőernyősök szálltak le Bulgáriában. Többet elfogtak, kilencet azonban még keresnek.

UJBÓL MEGINDULTAK A HADMŰVELETEK DÉL-KINÁBAN

Sanghájból jelentik: (Stefani) Jelentős japán haderők Hunan környékén támadást indítottak Csangkaisiek ellen. Csangkaisiek tábornok átvette a csapatok főparancsnokságát, hogy kísérletet tegyen a bekerített haderőnek pusztulástól való megmentésére, miután jelentős állásokból kénytelenek

voltak visszavonulni. A japán haditengerészet és a légiő is kivette részét a harcokból. A hadműveletek a kínai-japán ellenségeskedések kezdete óta a leghatalmasabb és legpusztítóbb harcok közé tartoznak. Az ellenségeskedések csendesebb időszak után újból hevesen megkezdődtek Del-Kinában, Hongkong környékén. (MTI)

AMERIKÁBA UTAZOTT A TOKIOI ANGOL NAGYKÖVET

A Mai Nap értesülése szerint a tokiói angol nagykövet vasárnap meglepetésszerűen elhagyta a japán fővárost és szabadságra utazott. Elutazásának híre annál nagyobb meglepetést kellett, mivel Ausztrália tokiói nagykövete, csak a múlt héten hagyta el Tokiót.

Amszterdamból jelentik: (NTI.) Nagybritánia tokiói nagykövete háromhónapos szabadságra az Egyesült

Államokba utazott — jelenti az angol rádió. (MTI)

Berlinből jelentik: (Stefani) A Svájci Távirati Iroda a svájci hadsereg főparancsnokságának következő közleményét közli: A 29-re virradó éjjel idegen repülőgépek több hullámban igen nagy magasságban észak-déli irányban átrepültek Francia-Svájc nyugati része felett, majd éjjel után tették meg ezt az utat. Azokon a területeken, ahol a repülőgépek visszafelé átrepültek, a léghárító ágyuk heves működésbe kezdtek. (MTI)

A WASHINGTONI ANGOL NAGYKÖVET TITOKZATOS LISSZABONI UTJA

Lisszabonból jelentik: A Pest írja: Az NST lisszaboni jelentése szerint a washingtoni angol nagykövet péntek óta Lisszabonban tartózkodik és csak hétfőn indul vissza repülőgépen Amerikába. Számos megbeszélést folytatott. Tárgyalt Salazar miniszterelnökkel, Hoare madridi angol nagykövettel, sir Noel Charlesfeld volt lisszaboni angol nagykövettel, a mostani riode janeiroi angol nagykövettel, végül Campbellel, az új portugáliai nagykövettel. A tanácskozásokról mindenképpen mélyen hallgat és hír szerint beavatott körök se rendelkeznek értesülésekkel azokról. Angol körökben mindössze annyit árulnak el, hogy Spanyolország, Portugália és az atlanti-tengeri portugál szigetek, továbbá Brazília a közeljövőben a brit-amerikai érdeklődés központjába kerül. Ugyanezek a körök azonban cáfolják azt a híresztelést, hogy Anglia Lisszabonban bármilyen diplomáciai lépést tett volna.

Londonból jelentik: A Mai Nap írja: Az angol parlament közeli megnyitásával kapcsolatban a Manchester Guardian megállapítja, hogy Churchill kritikusan határozta el magát szemben. A tárgyalások legfőbb kérdéseit előreláthatólag a termelődéssel kapcsolatos problémák alkotják.

Buenos-Airesből jelentik: (B. T.) Az argentin hadügyminiszter kijelentette, hogy ez idő szerint tilos bármilyen repülőgépek elindulni argentinai repülőteréről. Az argentin légiő parancsnokává ideiglenesen egy tábornokot neveztek ki. Az argentin lapok szerint a német nagykövet rövidesen visszautazik Németországba.

Uj köntösben várja a keddi közgyűlést a Városháza nagyterme

Nagyvárad, saját tud. A városháza közgyűlési terme, amely hosszú esztendőknél volt nemcsak a város, hanem a város kulturájának is központja, miután ebben a nagy teremben tartották meg a legtöbb társadalmi összejövetelt, gyűlést, felolvasást, amelyek városunk fejlődését előmozdították. Uj köntösben várja a keddi délutáni közgyűlés megnyitását a nagyterem ugyanis, mint az egész városháza, sőt az egész város, meglehetősen megviselten került vissza egy év előtt és a városháza restaurálására csak most kerülhetett sor. A lépcsőház, a lépcsőház mennyezetén levő Udvarfy-freskó és a díszterem freskói mellett restaurálni kellett azt a nagyméretű Bihari Sándor fele festményt is, amely a díszterem egyik oldal falát csaknem teljesen elfoglalja. A helyreállítás nehéz és szép feladatát Macalik Alfréd festőművész vállalta, aki teljes egészében művészi munkát végzett az elkopott, kifakult Bihari kép helyreállításával. A nagyméretű festmény teljes pompájában ragyog most, a restaurálásért megérdemli Macalik Alfréd a legteljesebb elismerést. Megújították, illetve kijavították Udvarfy mennyezetfestményeit is a díszteremben, de kitisztították a csillár sárgarézrészeit, ehhez a munkához többkiló tisztítószert kellett szerezni.

A felújított Bihari képpel szemben most még üres a falbaépített keret: itt fogják elhelyezni azt a monументális festményt, amely most készül, s amelyen Horthy Miklós nagyváradi bevonulásának történelmi pillanatát örökítik meg. A díszterembe más festmény nem is jön. A nagyobbik tanácssteremben, amelyet teljesen újrafestettek, sőt még a kályhát is újra- rakták, fogják elhelyezni Nagyvárad egykori főispánjainak arcképeit, s azokat a történelmi becsü arcképeket, amelyeket a tavaszon restauráltatott a város.

Nyilatkozat

Alulírott Kőszeghy József és Ursziny Pál mérnökök, utalással a „Nagyvárad” napilap hasábjain a f. év elején megjelent vitára, a következő kijelentést teszik:

A vita abból indult ki, hogy Kőszeghy József a vízierőművek teljesítőképességét, bár 1922-ben az akkori viszonyoknak a tervek teljesen megfeleltek, a város mai energiaszükségletének fedezésére nem találta elegendőnek. Minthogy Bazill Mihály, a villamosmű igazgatója utján, a hírlapi vita befejezése után alkalma volt az Ursziny Pál által átalakított tervekbe betekintést nyerni, ámbár nem állott még módjában ezen átülőgözött terv részleteit műszaki gazdasági szempontból áttanulmányozni és szükségesnek tartja, hogy azt az iparügyi miniszterium energiagazdálkodás szempontjából a város érdemben való döntése előtt átvizsgálja, általánosságban megállapította, hogy a módosított terv szerinti vízierőmű teljesítőképessége a város mai energiaszükségletének megfelel. Ennek folytán a hírlapi vitában részéről felsorolt észrevételek árgyaltalanokká váltak.

Ezekután mindketten kijelentik, hogy a vita hevében megjelent és kölcsönösen kifogásolt kifejezésekkel egymást becsületében sérteni nem kívánták s azok felett sajnálkozásukat fejezik ki.

Nagyvárad, 1941. szeptember 28.

KŐSZEZGHY JÓZSEF, URSZINY PÁL

Bensőséges ünnepség keretében búcsúztak el parancsnokaiktól a fogatolt vonatosztály átképzősei

Nagyvárad. Saját tud. Bensőséges ünnepség keretében búcsúztak el parancsnokaiktól vasárnap délelőtt a fogatolt vonatosztály átképző tanfolyamának résztvevői.

Reggel a katonák istentiszteleten vettek részt, ki-ki a saját templomában, majd délelőtt 11 órakor kezdődött a záróünnepély a földszített fedett lovardában. Itt sorakoztak fel a tanfolyam résztvevői katonás rendben, míg velük szemben, egy asztal mellett a parancsnokok, a tisztí kar, valamint a régi és újonnan kinevezett hadapródörmszeregek foglaltak helyet.

Az ünnepélyt a magyar „Híszkegy” vezette be, amelyet az átképzősökből alakított dalárda adott elő. Utána egy karpaszományos hazafias tárgyú költeményt szavalt nagy hatással, majd ismét a dalárda énekelte magyar katonanótákat. A dalárda énekszámát után a fogatolt vonatosztály parancsnoka intézett katonás, buzdító szavakat a búcsúzó katonákhoz, lelkiükre kötve, hogy azt, amit az átképzésre rendelkezésre állott rövid nyolc hét alatt ta-

multak, egyéni lelkesedéssel és elszánt akarattal egészítsék ki, s azokat az eredményeket, amelyeket itt katonai érelyként ismertek meg — mint: valóságosság, hazafiasság, erkölcsösség, taktikosság, stb. — a polgári életbe is vigyék magukkal.

A katonák hármass „eljen”-nel köszönték meg a parancsnok szavait, majd a dalárda vidám és szomorú katonanótákat adott elő. Ezután az átképzősök nevében egy honvéd mondott köszönetet a parancsnokoknak és a tisztikarnak, megújítva az eskütelket tett szent fogadalmat, mely szerint sohasem lesznek méltatlanok a honvédséghez s ha felharsan a hívó szó, lelkes örömmel fognak fegyvert a magyar Haza szent céljainak megvalósítására.

Az alzeredes melegen kezelt szorított a honvéddel, akinek rövid, de hazafias lelkesedéstől áthatott beszédét a katonák kitörő tapsal fogadták.

Befejezésül a dalárda a Himnusz énekelte el s ezzel a bensőséges, szép katonai ünnepély véget ért.

Nagyvárad város költségvetése a kisgyűlés előtt

Nagyvárad. Saját tud. Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának kisgyűlése hétfőn délelőtt 11 órai kezdettel ült össze Hlatky Endre főispán elnökölte alatt.

A tárgyszorozaton a háztartási költségvetés, az utalpap költségvetése, a kegydíjak megállapítása, két városi alkalmazott póttilletménynek kérdése, az építendő bérház 25 évi adómentessége kérelmezésének ügye, a Kapucinus rendház segélye és a Szent Vince rendház napközi otthonának segély- ügye szerepelt.

Gyapay polgármester, mint előadó közölte, hogy a költségvetést a pénzügyi bizottság már egyhangúlag jóváhagyta. A város vezetésénél a költségvetés összeállításánál a takarékosági szempontok mellett az az elgondolás vezetett, hogy a beruházások kiadási tételei legalább akkora összegűt tegyenek ki, mint az 1941. évi költségvetésben. Ennek megfelelően, míg a folyó évi költségvetésben a beruházások az összkidadások 28 százalékát tették ki, a jövő évi költségvetésben ez az arányszám több mint 41 százalékra emelkedik.

A KÖLTSÉGVETÉS

egyébként 6 millió 232 ezer pengő kiadást és 4 millió 714 ezer pengő bevételi előirányzatot mutat fel, s a különbözet 75 százalékos községi pótdadó utján nyer fedezetet.

A városi tisztviselők póttilletményeinek kérdésében Soós István polgármester Szabó Károly kérdésére azt a felvilágosítást adta, hogy a belügyminiszterium rendeletileg határozta meg, milyen állású tisztviselőknek milyen póttilletmény szavazható meg s az előirányzat a belügyminiszterium által megszabott korlátok között mozog.

A közegészségügyi kiadások csoportjára vonatkozólag a polgármester előadta, hogy a népfürdő felépítésére a múlt évben felvett 120 ezer pengő kevésnek bizonyult, azért a jövő évi

költségvetésbe felvett összegek az építési költség kiegészítésére és a fűtőberendezés elkészítésére szükségesek. Rámutatott azokra a szociális szempontokra, amelyek a népfürdő létesítését indokolják.

Egyházi intézmények támogatását illetőleg a református leánygimnázium és polgári iskola eredetileg 4000 pengőben megszabott támogatását 5000 pengőre emelték fel, a Kapucinusok templomának javítására 1000 pengőt; a régi református kulturház építésére 4000 pengőt, a velencei katolikus kulturház építésére 500 pengőt, a Szent László plébánia Erzsébet-telepi intézménye részére 500 pengőt, a Vöröskereszt részére 500 pengőt vettek előirányzatba a költségvetés eredeti előirányzatainak kiegészítésével.

6000 PENGŐ AZ ISKOLÁN KIVÜLI NÉPMŰVELÉSRE

Kortsmáros László felszólalásában kifogásolta, hogy a költségvetés az iskolán kívüli népművelés alapjaira csak 6000 pengőt irányoz elő. Ennek az összegnek legalább kétszeresére való felemelését kérte Soós István polgármester válaszában előadta, hogy más hasonló nagyságú városok alig 2-3 ezer pengőt vesznek fel költségvetésükbe erre a célra. Viszont erre az állam is fog anyagi támogatást nyújtani, legalábbis 6 ezer pengő összegben, ami annál inkább indokolt, mert Nagyváradon egész nemzedékek vannak, amelyek tagjai nem tanulhattak meg anyanyelvükön írni és olvasni.

A kegydíjak kérdésével kapcsolatban Medvigy Ferenc előterjesztette Józsa Lajos elhunyt polgárőr özvegyének kérését. A polgármester azt a felvilágosítást adta, hogy kegydíjakra csak volt városi tisztviselők özvegyei tarthatnak igényt, de Józsa Lajosnak a város segélyalapjaiból fognak havonként rendszeresen folyósítandó összegeket kiutalni.

Mayer Lászlóné kegydíj iránti ké-

Feltétlen megbízható, szakmájában teljesen jártas

**fűszerkereskedő
segédet, ugyisintén vas-
kereskedő senédet
felvesz a HARACSEK cég
Nagybánya.**

résének teljesítéséhez a kisgyűlés hozzájárult és tekintettel a nehéz anyagi viszonyokra, amelyek között Mayer László városi tisztí főorvos özvegye él, havi 70 pengő kegydíjat szavazott meg

A temetőrendezés ügyében Medvigy Ferenc javaslatára a polgármester kijelentette, hogy utasítani fogja a tisztí főorvosi hivatalt, dolgozzon ki tervet a most tarthatatlan állapotban lévő gyepmesteri telep átalakítására.

A Szent Vince intézet napközi otthonának és a Lazarista rend otthonának támogatására felvett összegek jóváhagyása után Kortsmáros László a szegény-temetéseket a város részéről az egyházaknak fizetett díjak felemelését javasolta. Csernák Béla református esperes ezzel kapcsolatban előadta, hogy a szegény-temetések a város népjóléti hivatalának jóindulatú elbírálása következtében az összes temetéseket háromnegyed részét teszik ki. A költségvetésbe a római katolikus és református egyházak részére 400-400 pengőt, a görög katolikus és görögkeleti egyházak részére 200-200 pengőt, az evangélikus és az unitárius egyházak részére 100-100 pengőt vettek fel ilyen címen, s ez az összeg, mint a polgármester leszögezte, már alig emelhető, noha e kérdésben a népjóléti hivatal jóindulatú elbírálása nagyon indokolt.

Medvigy Ferenc kezelte a gyermekjátéstermek céljaira felvett 3000 pengőt. A polgármester hozzájárult, hogy ez az összeg az ügy fontosságára való tekintettel 4000 pengőre emeltesse fel.

A KÖZVÁGÓHID ÜGYE

A közlelmzési kiadások jelentős emelkedésében fontos tétel a közbüvághid építésének kiadása, amelynek összköltsége 1 millió pengőt fog kitenni. E tételcsoport tárgyalása kapcsán a polgármester ismertette a városi kenyérgyár létesítésére vonatkozó tervét, amit a kisgyűlés egyhangúlag helyeselt.

Az utépitési előirányzatokkal kapcsolatban Szabó János javasolta, hogy a város dolgozzon ki öt éves munkatervet az elvégzésre váró munkálatok szükségessége szerint megállapítandó pontos sorrenddel. A polgármester közölte, hogy ez a munkaterv már elkészült.

Hlatky főispán magáéva tette azt az elgondolást, hogy a szőlőhegyekben a város köztereket létesítsen olyan kirándulók számára, akik magántulajdonban levő ingatlanokat nem vehetnek igénybe. Tervezik egy kocsival is járható műút építését a Kálvária-hegyre, azonkívül több kilitó és pihenő-hely létesítését vették tervbe a város vezetősége a szőlőhegyek vidékén.

Pintér István egy kulturmérnöki állás szervezését javasolta, hogy ezzel az utépitési munkálatok gyorsabb üteme biztosítható legyen. Dr. Heinrich főorvos az Össi-telep utcáinak egészségügyi szempontból kemoly meg gondolást érdemlő járhatatlanságára hívta fel a figyelmet. A polgármester kijelentette, hogy mindkét kérdést le tanulmányozni fogják.

A kisgyűlés lapunk zártakor még nem ért véget.

Charkov ellen megkezdték a hadműveleteket a német élcsapatok

Kitünő teljesítményeik után újabb feladatok előtt állnak a magyar honvédek. — Végleg hatalmukba kerítették a finnek a murmanszki vasutvonalat

200 ezer tonna hajóteret veszített Anglia egy hét alatt

Ankarából jelentik: A keleti harctérről érkező jelentések szerint a német csapatok élhadosztályai megkezdték hadműveleteiket Charkov ellen. A környező falvak már majdnem kivétel nélkül mind német kézen vannak és itteni katonai körökben azzal számolnak, hogy Budjeni megvert serege már komoly ellenállást nem is fog kifejteni a város védelmében. A bukott főparancsnok után egy távolabbi védővonalon igyekeznek összpontosítani a szétzilált és alaposan megfogyatkozott seregrészeket.

(Vezéri főhadiszállás.) NTI: A véderő főparancsnoksága közli: A hadsereg nehéz ütegei szeptember 26-án a Leningrád előtti bekerítő arcvonalon eredményesen tüzeltek Kronstadt öblére, valamint az attól délre elterülő partsávra. Egy szovjet cirkáló lángbaborították. A légierő vonatokat, vasúti berendezéseket támadott. Harci gépeink telibe találtak egy szovjet csatahajót. A légierő az éjszaka folyamán újból támadta Moszkva katonai berendezéseit. A Faroer szigetek vidékén nappali támadással elsüllyesztettünk két tehergőzöt 33.300 tonnával. Az angol légierő szombaton a Csatorna partja ellen intézett támadása alkalmával 23 gépet veszített. Az ellenség sem nappal, sem éjjel nem repült be a Birodalom területére fölé. (MTI)

TABORI LŐSZERRAKTART RÖPÍTETTEK LEVEGŐBE TŰZÉREINK

Berlinből jelentik (NTI): Miután a hadijelentések már fellebbentették a fátylat a nagy harci eseményekről, közölhetők adatok a magyar hadsereg teljesítményéről is. Miután visszaverték a bolsevikieket a Kárpátoktól és elfoglalták Kelet-Galiciát, kelet felé Podoliába nyomultak előre a magyar hadak. Ezután a magyar seregeket is délkelet felé irányították és így kiverték a bolsevikieket Ukrajnából. Az ezen a vidéken elért sikerekből, amelyek kivívása közben a honvédek egész Nikolajevig jutottak, a magyarok is kivették dicsőséges részüket. Miután a bolsevikokat a Dnyeper mögé szorították vissza, az a feladat jutott nekik, hogy a folyam keletre kiugró kanyarulatát biztosítsák. A magyar csapatok szélesen szét húzódva fogadták a szovjet ellentámadásokat. A szovjet nem elégedett

meg azzal, hogy fokozott tűzérési tűzzel helyhez kösse az ellenfelet, hanem megkísérelte az arcvonal áttörését is. 10 nap alatt három nagyobb előretörést hajtottak végre, de visszaverték őket. Ezekben a védekező hadműveletekben különösen kitűntette

128 repülőgépet veszített egy nap alatt a szovjet légierő

Berlinből jelentik. (NTI.) A német csapatok szeptember 27-én visszaverték a bolsevikiek egyik kísérletét, a mely arra irányult, hogy a Ladoga-tó partján megvessék lábukat. A szovjet csapatok partraszállt részeit a földön semmisítették meg. A német hadsereg elsüllyesztett két ágyunaszádót. A keleti arcvonal keleti részén egy német hadosztály szeptember 27-én sikeresen visszaverte a bolsevisták ellentámadásait. A szovjet kötelékek egyrésze nagy mennyiségű alkoholt fogyasztott, úgyhogy részegen küldték őket az arcvonalra. (MTI)

Berlinből jelentik. (NTI.) A bolse-

vikiek szeptember 27-én 128 repülőgépet veszítettek. (MTI)

Helsinkiből jelentik. (NTI.) A finn arcvonal feletti tevékenységről közlik, hogy szombaton egy ellenséges gép néhány bombát dobott egy észak-finnországi helységekre. Kárt nem okoztak a bombák. Szovjet repülők egy másik helységet is bombáztak. Kárt nem keletkezett. A finn légierő mintegy 20 bombatámadást intézett a karhumäki vasutvonal ellen és katonailag fontos célpontokat találtak el. Az ellenség vesztesége 9 gép. Egy gépünk nem tért vissza. (MTI)

Elérték a finnek a Fehér-tengert

Stockholmból jelentik. (Stefani.) Helsinkii jelentés szerint a finn csapatok elfoglalták Canialast. Ezzel végleg hatalmukba kerítették a murmanszki vasutvonalat és elérték a Fehér-tengert. (MTI)

Stockholmból jelentik. (NTI.) Az angol hírszolgálat közli annak a jegyzéknek tartalmát, amelyet az angol kormány nemrég intézett a finn kormányhoz. A jegyzék szerint Anglia nyílt ellenségként fogja kezelni Finnországot, ha nem szünteti be a Szovjetunió elleni harcot. Anglia a két ország közti normális diplomáciai viszony helyreállítására irányuló javaslatokat jóakaratosan megfontolás tárgyává tesz — mondja a jegyzék befejezésül. (MTI)

ALLANDÓAN EMELKEDIK ANGLIA HAJÓTERVESZTESÉGE

Berlinből jelentik: (NTI.) A német haditengerészet szeptember 20. és szeptember 27. közt 24 kereskedelmi hajót süllyesztett el 160.500 tonnával. A légierő ugyanezen idő alatt 33.000 tonna hajóteret süllyesztett el. Az an-

alattjárók több napos támadásokkal elsüllyesztettek 12 hajót, összesen 67 ezer tonnával, valamint egy kis kiserő járművet. A német tengeralattjárók ezenkívül az Atlanti-óceánon elsüllyesztettek egy 12.000 tonnás tartályhajót. Az angol utánpótlási hajózás ezek szerint az utóbbi napokban ismét: 79.000 tonna hajóteret veszített. (MTI)

HAROM SZOVJET GYORSNASZÁDOT SÜLYESZTETT EL A NÉMET HADITENGERÉSZET

Berlinből jelentik: (NTI.) A német légierő szeptember 28-án támadta az arcvonal déli szakaszán lévő szovjet erődöket és megsemmisített három vasúti szerelvényt, sok gépjárművet, ha főidőn veszteség repülőgépet és megrongált több repülőgépszint és légénységi szállást. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI.) Angol repülők a hétfőre virradó éjjel robbanó és gyújtóbombákat dobtak le Nyugat-németország több helységére. A polgári lakosságot némi veszteség érte. Néhány helyen jelentéktelen kár keletkezett a lakónegyedekben. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI.) A német haditengerészet egyik köteléke szombaton elsüllyesztett három szovjet gyorsnaszádot. (MTI)

GONDARNAL MEGHIUSULT AZ ANGOLOK TÁMADÁSA

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 482. közleménye: Észak-Afrikában a szárazföldi arcvonalon tevékenység folyt. Kelet-Afrikában az április 15. óta ostromolt Uolcheft helyőrsége parancsot kapott, hogy szüntesse be az ellenállást. A helyőrség hadműveleteinek betetőzéseként egy utolsó vakmerő kirohanást hajtott végre és megfutamtott számbelileg súlyos fölényben lévő ellenséges erőket. A gondari harcúterén sikeres olasz ellenállás meghiúsított minden ellenséges támadási kísérletet. Ellenséges gépek támadtak több helységet. Két gépet lelőttünk. A Földközi-tenger közepső részén az olasz légi és tengeri erők támadnak egy nagyobb angol hajóalakulatot. (MTI)

Lázadást készítettek elő a cseh-morva védnökségben idegen zsoldban álló elemek

Berlinből jelentik, (NTI.) Neurath báró, a cseh-morva protektorátus védnöke megromlott egészségi állapotára hivatkozva beegszabadságot kért a Führertől és egyben végleges fölmentését kérte. A Führer eleget tett Neurath kérésének és Heidrich SS csoportvezetőt nevezte ki helyettes birodalmi védnöknek.

Berlinből jelentik: (NTI.) Heidrich helyettes birodalmi védnök vasárnap Frank államtitkár, SS csoportvezetőnek kíséretében hivatalos látogatást tett Hacha Emil államelnöknél. Ez alkalommal a helyettes birodalmi védnök értesítette az államelnököt azokról az eseményekről és okokról, amelyek szükségessé tették a polgári kivételes állapot kihirdetését több kerületben. A helyettes védnök kijelentette, hogy az utóbbi napokban felelőtlen és Európa ellenségeinek zsoldjában álló elemek birodalomellenes cselekményeket hajtottak végre és ezzel kapcsolatban álló hírveréssel megkísérelték a védnökség lakosságát ellentétbe hozni a né-

met birodalom érdekeivel. A lakosság nagyrészen realitásnak ismeri el az európai népek sorsközösségét Németországgal. Elvárja ettől a lakosságtól, hogy a német birodalomnak ezektől az ellenségeitől semmiképp sem hagyja magát felhúzni. Minden rendszerető ember számíthat a hatóságok védelmére.

A helyettes birodalmi védnök tudomására hozta az államelnöknek, hogy Elias mérnök, miniszterelnököt, a védnökségi kormány elnökét, hazatérésre való előkészítés miatt letartóztatták és felette a népbíróság fog ítélni. A helyettes birodalmi védnök kifejezésre juttatta, hogy elismeri az államfő loyálisát a védnökség létesítése óta. Délután fél három órakor az államelnök írásbeli nyilatkozatot küldött a helyettes birodalmi védnöknek, amelyben a védnökség kormánya nevében is kifejezésre juttatta készségét, a jövő feladatokban való együttműködésre. Kérte a védnökségi kormány munkájának támogatását. (MTI)

DREHER HAGGENMACHER NAGYVÁRADI SÜR

a legkönnyebben beszerezhető „folyékony kenyér”,
Legolcsóbb, legegészségesebb népital!

Minden italmérésben naponta frissen kapható!

Egy szovjetkatonának naplójából

Az éhes Alexej panaszos levélben fordul Sztalin elvtársához

(A Magyar Lapok eredeti cikke.)

Egy holtan talált szovjetkatonát, a moszkvai Alexej Sekunov naplójából való a következő részlet, mely minden katonai szakkiknél szemléletesebben és meggyőzőbben megmagyarázza, miért kell a szovjetcapatoknak egymásután a súlyosabbnál súlyosabb vereségeket elszenvedniük. A rövid, hevenyészett feljegyzésekből a szovjet hadvezetés minden elképzelést felülmúló lelkiismeretlenségének és egy emberi tragédiának megrázó képe bontakozik ki.

Július 5. Megkaptam a bevonulási parancsot. Holmimmal július 6-án 6 órakor kell jelentkeznem.

Július 8. A második aknavető századhoz osztottak be gépkocsivezetőnek.

Július 11. Új beosztást kaptam. A tartalékos hradó-zászlóaljhoz.

Július 17. Most már véglegesen a 239. lövészadosztályhoz osztottak be, a 939. ezredbe.

Július 19. Bevonítottak minket és Minszk irányában Moszhaiszkba utaztunk, innen pedig tovább Borodínó felé.

Július 20. A zászlóaljtorzskar főnöke egy hadnagy, fegyveremet egy régi puskára cserélte be.

Július 21. Borodínóból, a történelmi csatahelyről, 6 órakor megkezdtek a menetelést a frontra. Négy kilométeres út után az erdőben pihenőt tartottunk. Kenyér nem volt. Egész nap nem ettem semmit. Három emberre egy darab kétszersült jutott.

Július 22. Éhesen kellett az erdőt átfésülni. Reggelit nem kaptunk, Kenyér sem volt, az egész zászlóaljnak nem volt kenyere. A politikai biztos tudunkra adta, 21/22-én éjjel az ellenség Moszkvát bombázta.

Július 24. Már a negyedik nap kenyér nélkül, reggelit sem kaptunk, mivel nincsen élelmiszerünk. Lövészárkolt kellett ásni. Ebédem kalászkoból és füvekből állott.

Július 26. Borodínóból Moszkva irányában szállítottak el minket. Sztalinnak levelet írtam, holnap fogom elküldeni.

Július 27. Megérkezés Moszkvába. Továbbutazás Kalinin és Bologojén át Bereszovszkájába, ahol kirakodtunk.

Július 30. Menetparancs, indulunk Pleszkau irányában.

Augusztus 1. A Leningrád-Moszkva országuton menetelünk és egy német repülőgéppel géppuskával lőtt minket.

Augusztus 2. Nappal az erdőben tanyáztunk, azután menetelés Metianc

felé. 30 kilométert tettünk meg. Utközben kidőltem és már nem tudtam tovább menni. Ot órakor kását kaptunk reggelire. Egy ember három kanállal, Kenyér nem volt. Ezért dőltem ki. Lábam már nem bírtak tovább.

Augusztus 9. Századunk Szalucsetól visszavonult és ismét találkozott az ezreddel. Augusztus 8-tól 10-ig nem volt kenyér. Csupán fejenként 300 gramm kétszersültet osztottak ki. Egyszer kaptunk még levest és kását.

Augusztus 13. 13 órakor német repülők támadtak meg. A bombázás este 20 óráig tartott. Kenyér nem volt. Éhezünk. Július 30-tól augusztus 14-ig Bereszovszkájától a frontig 285 kilométert tettünk meg.

Augusztus 15. Az első zászlóalj harcban áll a németekkel.

Augusztus 16. Ismét harc. Csapatunk visszavonult.

Augusztus 17. A csata befejeződött. Már csak egyedül meneteltem. Teljesen ki vagyok éhezve...

Ezzel Sekunov a szovjetkatonának naplója és élete be is fejeződik. Talán jobban is járt hátha csakugyan elküldte levelét Sztalinnak...

Kivánság-hangversenyeket rendez a Vörös kereszt a sebesült katonák javára

Budapesti jelentik (MTI): A Vörös kereszt gondoskodni kíván arról, hogy a harcoló katonák és az itthon maradtak között szoros kapcsolatot létesítsen. A katonai hatóságok támogatásával a magyar rádió közreműködésével a Németországban nagy sikert elért kivánság-hangversenyeket rendez a Vörös kereszt. Ezek a hangversenyek a kiváló művészek önzetlen közreműködésével a Magyar Művelődés Házában kerülnek megrendezésre. A sebesült és szabadságot katonákat a nagyközönség hívja meg. A hangversenyek teljes bevételét a katonáinkhoz küldendő szeretetszo-

magok beszerzésére fordítják. A Vörös kereszt hordozható rádió-készülékeket küldött a harcoló csapatokhoz, hogy a hangversenyeket meghallgathassák. Az első Vörös kereszt-kivánság-hangverseny október 17-én este lesz. A nézőtér egy részét a beteg és szabadságot katonáknak tartják fenn. A magyar Vörös kereszt gondoskodni kíván a sebesült katonák rendszeres szórakoztatásáról és ezért felkérte a fővárosi színházakat és szórakoztató üzemeket, hogy a Vörös kereszt útján katonáink részére előadásokat rendezzenek. A Pényes-cirkusz kedden este rendezi meg az első előadását a Vörös kereszt javára.

ÉSZAKIFÉNY

Írta: PAPP LAJOS

A közelmúlt napokban a csillagászok ismét mágnesesvihart és északifényt feltűnését észlelték. Az utóbbi időkben mind gyakrabban figyelik meg a szakemberek ezt a jelenséget, de pár évvel ezelőtt oly erős volt a mágneses vihar, hogy sok helyen szinte nappali világosságot varázsozott a sötét éjszakába az északifény.

A napilapok akkor beszámoltak arról is, hogy ez a „földiekkel játszó égitünemény” milyen érzelmekeket váltott ki az emberekből. Voltak sokan, akik a szabadban töltötték az éjszakát és elbűvölve nézték az isteni színjátékot. Voltak, akik halálisan megrémültek, mert a nagy számadás óráját vélték közelegni és voltak, akik mit sem tudva, mit sem törődve a körülöttük történőkkel, közönyösen átaludták az éjszakát.

Az Ember annyit már kifürkészett a természet titkából, hogy a mikro- és a makrokozmosz ugyanazon törvények parancsszava alatt áll és hogy a vízcepp élete azonos a világminőségével. Nem meglepő tehát, ha az új eszmeáramlatoknak — amelyek a népek életének sötét éjszakájába csodálatos északifényként világítanak bele — azonos az életsorsuk e ritkán csodálható égitüneménnyel.

A tudósok már megállapították, hogy az északifényt az erősebb napfolttevékenység következtében heá-lott mágneses vihar idézi elő. Mily csodálatos példázat áll előttünk, ha gondolkozva nézünk az események mélyére.

Miként az örök energia, élet- és

fényforrásán, a napon is keletkeznek homályos foltok, amelyek valójában gigantikus kráterek, szédítően mély üregek: úgy a nemzetek testét is időnként sötét félélyek lepik el, amelyek gyászos éjszakával fenyegetik azoknak életét. Es amint nem keveses előttünk, hogy a napfoltok tömeges jelentkezése nemcsak a nap végét, hanem környező bolygónk létező élethelehetőségeit végeztet is jelentené, úgy tisztában vagyunk azal is, hogy a társadalmilag kártékony és bomlasztó elemek elszaporodása, téveszmék elterjedése nemcsak az annak meleggyágyt nyújtó nemzetnek, hanem az egész emberiségnek a romlását is idézi elő.

A természet azonban minden me-reggel szemben kitermeli a maga ellenmértét és új életet fakaszt minden halálból.

A csillagászok heliográfjai igazolják, hogy a napfoltok teljes kiegyensúlyozására mindig megfelelő értékű „fáklyák” gyúlnak ki a nap testén, a történelem pedig bizonyítja, hogy a népek életének éppen a leg-sötétebb korszakában lobbannak láng-ra a felszabadulás, a megújulás út-ját mutató legfényesebb szövevények.

Nemcsak a napon, hanem a földön is mágneses vihar dúl most a fény, a tisztaság, a becsület elementáris harcot vív a sötétséggel, a szennnyel és a becstelenséggel.

Ami az embereket illeti e földi jelenségeket épp úgy fogadták, mint az égi tüneményt.

Feltétlen megbízható, jó referenciákkal rendelkező keresztény, **vasszakmában teljesen jártas**, de a il eladásokban ügyes kiszolgáló

„Első embert” felvesz a Haracsek Vilmos Utódei vasnagykereskedésébe Nagyváradon.

Voltak, akik éjszakákat virrasztot-tak át olthatatlan vágyú várakozásban és azonnal kitérték lelküket a világosság előtt. Hűtet tettek a fény mellett, amikor az még csak pislogó mé-cses volt; lebsükkel óvták a vad sze-iek mérgétől, leheltetükkel élesztget-ték és vérükkel táplálták, ha kellett.

Voltak, akik ijedten bújtak össze, mint a sötét mélységek és mocsarak undok hullói, amidőn éles fényezőró világítja meg szennyes fészkeiket. Es vannak nagyon sokan, akik át-alusszák közönyösen a csodák éj-szakáját. Es ez a legnagyobb csoport a legsajnálattaméltóbb. Ok azok, akik mindig holnap ébrednek a má-ra, akik mindig mindenünnen elkés-nek, akik fájó talpakkal cammognak az új, a megváltó eszmék diadalma-san száguldo kereke után.

Északifény, csodálatosan tüdőklő égitünemény, jöjj sugározd be a mi sötét éjszakáinkat is. törj át az alvók ólomnehéz pilláján és harsonázd fül-ükbe a diadalmas élet himnuszát.

Mi uiság a piacon?

Nagy felhozatal új kukoricából és burgonyából — Megjelent a piacon az anyaországi paradicsom

Nagyvárad. Saját tud. A kedvező időjárás következtében nagy mennyiségben hoztak fel a hétfői hetipiacra terményárut. Különösen új (csöves) tengeri volt szokatlanul sok, amely átlag 20 pengő mázsánkénti árban kelt el. Burgonya mázsás tételben 12—13.50 pengő volt.

A termények ára nem változott, azonban minőségileg szebbek és fejlettebbek, mint az utóbbi esős hetekben volt. Igen szép, érett paradicsom 32 filléres árban kelt el. A késő délelőtti órákban megjelent az anyaországi válogatott paradicsom nagy tételben. Erdekese, hogy a jól érett paradicsomot rögzített áron alul, 28 fillérben kínálták megvételre.

A tojásért a türelmetlen vásárlók valóságos közelharcot vívtak, annyira, hogy minden falusi eladó mellé rendőr kellett álljon, hogy össze ne törjön a tojás a tülekedésben. A közönség önmagát kell okolja, hogy pánik hangulat van ekörül a háztartási cikk körülr, mert a hatóság mindent elkövet, hogy a vásárlók kielégítést nyerjenek. Ez nagyrésztben sikerült is.

A gyümölcspiacon leginkább szőlőt kínáltak nagy mennyiségben, de az ára továbbra is 1 pengőnél kezdődött. Hasonló mennyiségben és a régi árban kínáltak mindenféle gyümölcsöt, ezeknek a minősége is láthatóan javult.

Hasonló a helyzet a zöldségpiacon is. A baromfi ára nagy felhozatal miatt némileg csökkent, de áresésről szó sem lehet. Tyuk darabja 6—7, kővér kacsza 8—10, csirke párja 3—4 pengő volt.

BEFUTOTT BOSTONBA EGY SERÜLT ANGOL CIRKÁLÓ. Amszterdamból jelenik: (NTI). Az angol hírszolgálati iroda közlése szerint a New-Castle nevű angol cirkáló javításra befutott Bostonba. (MTI)

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Olcsó ablaküvegezés

Képkerekezés

Nagyvárad, Szt. János utca 48.

Telefon: 19-13

Az alkalmazottak fizetési szabadsága

Irta: dr Ridi Ferenc, ügyvéd

Az alkalmazottak fizetési szabadságát a munkaviszony felmondását és a munkaadó és munkás közötti egyéb jogviszonyt 1941. február 1-től kezdve az akkor életbeléptetett magyar munkatörvények szabályozzák. A fizetési szabadság tekintetében, amit ezen szűk keretek között ismertetni kívánok, a február 1-ig érvényben volt román munkatörvények az alkalmazottak szempontjából kedvezőbbek voltak, mivel hosszabb fizetési szabadságot biztosítottak az alkalmazottnak, mint az érvényben lévő magyar munkatörvények és rövidebb szolgálati időközökben, fokozatosan emelkedtek.

A magyar munkatörvények az alkalmazottakat munkakörük szerint több kategóriába osztják:

I. Az ipari üzemekben vagy vállalatokban foglalkoztatott alkalmazottaknak (ipari munkás, szolga, altiszt, segéd) minden betöltött év után 5 évig, 6 nap, 5 évi folytonos szolgálat után 8 nap fizetési szabadság jár. 5 év után pedig ugyanannál a munkaadónál eltöltött minden 3 évi folytonos szolgálat után a 17-ik szolgálati év betöltéséig a szabadság egy-egy nappal növekszik.

II. Az oly fontosabb munkakört betöltő munkásoknak és iparos segédnek, akik legalább 20 alkalmazott munkáját állandóan irányítják, valamint a művezetőknek és kereskedő segédnek 5 évi folytonos szolgálat után legalább 12 napi szabadság jár. Ez a szabadságidő a 17-ik szolgálati év betöltéséig 2 évenként egy-egy nappal növekszik.

III. A tisztviselőknél 3 évi folytonos szolgálat után legalább 12 napos szabadságot kell adni. Ez a szabadság a 15-ik szolgálati év betöltéséig minden évben egy-egy nappal növekszik.

Amennyiben a szabadságidő tartama szerződésileg van szabályozva, a munkaadó és alkalmazottja között, abban az esetben a szerződésben megállapított szabadságidő az irányadó, azonban ez nem lehet kevesebb, mint a fentebb ismertetett legrövidebb szabadság. Tehát szerződésileg a törvény által biztosított minimális szabadságidőnél csak hosszabb pihenési szabadságot lehet kikötni.

A szabadságidejébe nem lehet beleszámítani sem a törvényes munkanapokat sem a betegség vagy baleset miatt le nem dolgozott munkanapokat. Az az alkalmazott, aki fizetési szabadságának ideje alatt ellenszolgáltatásért munkát vállal, elveszti a szabadságidőre járó fizetését.

A szabadsághoz való jog egyik feltétele, hogy a munkaviszonyban ne legyen megszakítás. Nem számít megszakításnak a 3 hónapot meg nem haladó betegség és katonai szolgálati idő vagy a 14 munkanapot meg nem haladó oly megszakítás, ami az alkalmazott személyén kívül álló körülmény folytán következett be. Folytonosnak kell tekinteni az 1-5 éven túl folytatott szolgálatot a szabadság növekedése szempontjából abban az esetben is, ha közben a munkaadó a

munkaviszonyt egy évet meg nem haladó időre szakította meg és aztan alkalmazottat újra visszavette, vagy ha ez az egy évi megszakítás a katonai szolgálat következtében állott be. Nem számítja meg a szolgálat folytonosságát az sem, ha az üzem vagy vállalat tulajdonában vagy vezetésében változás állott is be, ha az alkalmazottat tovább alkalmazzák.

A szabadságot a szolgálati év letelte előtt, de legkésőbb ettől számított 10 hónapon belül meg kell adni. A szabadságidője az alkalmazott azt a fizetést élvezzi, amit a szabadság megkezdése előtt bármilyen címen kapott,

változó fizetés esetén pedig az előző évben elért átlag fizetés szabadságidőre eső részét.

A szabadságot a törvény szerint egyben kell megadni, azonban indokolt esetekben legfeljebb két részben. A munkaadó legalább 15 nappal a szabadság megkezdése előtt köteles alkalmazottját értesíteni.

A fentebb ismertetett rendelkezések nem vonatkoznak a vezető állást betöltő alkalmazottakra, sem azokra, akiknek évi fizetése a 6000 pengőt meghaladja.

Azért tartottam szükségesnek az érvényben lévő magyar munkatörvények (1937. évi XXI. t. c. és 3000-1938. Ip. M. rendelet) a szabadságidőre vonatkozó rendelkezéseit, mivel minden munkaadó a lehetőséghez képest minden év április és október hónapjai közötti időszakban köteles alkalmazottjának a pihenési szabadságot kiadni.

Adjunk helyet kereskedőinknek a főútvonalakon!

Bennünket különösen a főutcai üzletek sorsa érdekel abban a névsorban, amelyet a kisgyűlés a napokban a városi bérházak új bérlőiről összeállított. A keresztény magyar társadalom ugyanis elsőrendű feladatnak látja kiemelni a magyar kereskedelmet abból az elhanyagoltságából és elayomottságából, amelyben a zsidó gazdasági hatalom évtizedeken át tartotta ebben a városban. Ennek a feladatnak a megoldása pedig nem képzelhető el másként, mint olyan üzlethelyiségeknek a magyar kereskedők számára való biztosításával, amelyekben egyszerű üzleti számítás szerint a nagyobb forgalom elérésének kilátásaival vehetik fel a versenyt az amúgy is előnyösebb helyzetben lévő zsidó kereskedőkkel. Tudomásunk szerint az elsőtoku iparhátság s az ipar és kereskedelem más mértékadó tényezői is magukévá tették azt a törekvést, hogy a jelentéktelen mellékutcákba és a külső városrészekbe szorult magyar kereskedőket megfelelőbb útvonalakon, elsősorban a forgalom szempontjából leginkább számújajövő Főútcán kell üzlethelyiséghez juttatni és lehetőségeit kell nyújtani arra is, hogy új keresztény magyar kereskedők teremtsenek itt lételemet maguknak. Sajnos, erre az eszmei magaslatra nem hajlandó emelkedni sok olyan keresztény háztulaidonos sem, akik pedig a város legjobb üzlethelyiségeivel rendelkeznek főutcai palotáikban s akik bizonyára indokolatlan anyagi aggodalmakból, még mindig ragaszkodnak zsidó bérlőikhez, noha több régi és új keresztény magyar kereskedő is jelentkezik üzlethelyiséget. Ha egyelőre nincs törvény arra, hogy magánszemélyek és magánjellegetű intézmények a keresztény kereskedelem pártfogására kényszerítsük, akkor legalább a közjavakkal sáíárkodóknak kellene százszázalékosan érvényre juttatni a ma-

gyar kereskedelem telkarolásának a szempontját. Azért meglepetéssel állapítjuk meg a városi kisgyűlés által jóváhagyott névsorból is, hogy zsidó kereskedők egész sora továbbra is megmaradhatott a város főutcai bérházaiban. Ha az illetékes tényezők azzal érvelnek, hogy az így kivált-

A japán-amerikai viszony nem befolyásolhatja Japán és a tengelyhatalmak viszonyát

— mondotta a japán főhadiszállás sajtóosztályának vezetője. Egy héttig tart a moszkvai értekezlet

Tókióból jelentik: (NTI.) Magucsí, a japán főhadiszállás sajtóosztályának vezetője, a japán-amerikai tárgyalásokról szólva kijelentette, teljesen képtelenség azt hinni, hogy Japán elpártol a tengelytől, hogy Angliához és Amerikához közeledjen. A japán-amerikai viszony sohasem befolyásolhatja Japán és a háromhatalmi egyezményt aláíró hatalmaknak viszonyát. A keletázsiai jólétövezetet sohasem lehet megvalósítani a hármasegyezmény nélkül. Teljesen hamis az az állítás, mely szerint az a helyzet, amely egy évvel ezelőtt alakult ki, megváltozott. (MTI.)

Tókióból jelentik: (Stefani.) Toraszihiro, a honvédelem főparancsnoka felszólította a lekösságot, hogy kísérje figyelemmel a légharítási gyakorlatokat, hogy tiszta képet kapjon azokról a veszedelmekről, amelyek légitámadás esetén fenyegetik. (MTI.)

Tókióból jelentik: (NTI.) A külügyminisztérium vasárnap közölte, hogy a 11.000 tonnás Miya Maru gőzös szeptember 27-én kifutott a kobei ki-

Gépjármű-vezetőképző magántanfolyam

kezdődik okt. 1-én

Beiratkozni lehet az iskola irodájában Ritoók Zsigmond utca 15 sz. Telefon 22-09 (Andriska garage). Délben: 12-1-ig. Este: 6-7-ig.

ságban részesített zsidók a magyar nemzet szolgálatában hervadhatatlan babérokat szereztek a román uralom alatt, akkor mi szívesen sorakoztatjuk fel az ellenérvek egész serejét.

Azt hisszük ideje volna már, hogy az illetékesek baráti és kényelmi szempontoktól mentesen, tisztán a keresztény magyar társadalom érdekeit képviseljék abban a városban, s ha netán csakugyan az volna a helyzet, hogy a kérdéses üzlethelyiségekre nem akadt keresztény magyar pályázó, minden eszközzel, anyagi áldozatok hozásával is, emeljenek ki a szatócsi sorból vagy a teljes ismeretlenségből olyan magyar kereskedőket, akik méltók lehetnek arra, hogy előkelő üzlethelyiségekben, a város üzleti forgalmának főútvonalán teremtsenek lételemet maguknak és vessék latba munkájukat a város magyar polgárságának megerősítésére. (*)

kötőből, hogy 2.000 indiai és afrikai hazatelepülőt vegyen a fedélzetére. (MTI.)

Stockholmból jelentik: (NTI.) Mint a felhivatalos angol hírszolgálat jelenti Moszkvából, az angol és amerikai küldöttségek vasárnap este megérkeztek Moszkvába. A küldöttségek vezetőit Sztalin fogadta. A Kreml-beli megbeszélésen ott volt Molotov és Litvinov is. Az értekezlet körülbelül csak egy héttig fog tartani. (MTI.)

Stockholmból jelentik: (NTI.) Az angol hírszolgálat jelenti, hogy a Bermudákon tartózkodó amerikai tengerészetiügyi miniszter kijelentette, hogy meg van elégedve az Egyesült Államok bermudai támaszpontjaival. Megismételte azt a kijelentését, hogy a semlegeségi törvényt fel kell függeszteni, mert az „zavarja” az Egyesült Államokat. (MTI.)

Lisabonból jelentik: (NTI.) Salazar miniszterelnök szombaton a liszaboni angol nagykövet jelenlétében fogadta az átutazó Halifax washingtoni angol nagykövetet. (MTI.)

Jön!

Jön!

Jön!

BECSKEREKI MENYECSKE

Belvárosi mozgóban

Feketeszaru cseresznye Hunyady Sándor örökbecsű alkotása.
Amerikai rendezésben.Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
Hétfőn utoljára**Süt a nap**

Keddtől:

Garcia futárja

Pótkép. — Magyar hirodó.

Apolló filmszínházban

Szerdán indul

Szelezky Zita, Latabár, Kiss Manyi
és Mály Gerő ragyogó vigjátéka**Édes ellenfél**Kedden utoljára: **Érik a gyümölcs.****Széchenyi-émlékünnep
Sopronban**

Varga József kereskedelmi és közlekedési miniszter volt az ünnepség szónoka

Sopronból jelentik (MTI): Varga József miniszter és felesége soproni tartózkodásának második napján, vasárnap délelőtt különböző építkezéseket tekintett meg. Délben a Széchenyi-téren lévő Széchenyi-szobor előtt Széchenyi István gróf születésének 150 éves évfordulója alkalmából nagyszabású ünnepélyt rendeztek, amelyen résztvett Varga József miniszter és felesége, gróf Széchenyi Imre és gróf Széchenyi Bálint a Széchenyi-család képviselőiben, Ullein-Revitzky Antai meghatalmazott miniszter, rendkívül követt, Hőgyész Pál főispán és még sokan mások. Fáklyásfutók a nagycenti emléktűzzel meggyújtották a szobor örökéjét. Az ünnepség során dr. Varga József kereskedelmi- és közlekedési miniszter mondott ünnepi beszédet. Beszédében a nagy halott technikai, valamint gazdaságpolitikai alkotásaival foglalkozott. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után megkoszorúzták a szobrot. A miniszter és felesége Ullein-Revitzky Antai sajtófőnök kíséretében a délután folyamán visszatért a fővárosba.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— **Ma, hétfőn este a Tokaji aszu** kerül színre, Nagyváradi thj. Város Iskolánkülső Nép művelési Bizottságának rendezésében, olcsó helyárral.

— **Kedden este az idény legmulatságosabb zenés vigjáték** ujdonsága az Ilyenek a férfiak kerül színre, Jurik Julcsi, Moóry Lucy, Bartók Julia, Dolly Ferenc, Kozma Andor és Ross Józseffel a főszerepekben.

— **Szerdán este Lehár Ferenc örökbecsű nagyoperettje**, a Vigözvegy van a színház műsorán Radnóthy Évával és Dolly Ferencsel a főszerepekben.

— **Csütörtökön délután 4 órakor**, egységes helyárral a Hajduk hadnagya nagy operettet tűzte műsorára a színház igazgatósága, hogy mindenki számára hozzáférhetővé tegye ennek a gyönyörű, látványos nagyoperettnek a megmészését. Minden földszinti hely 120 fillér, erkély 60 fillér, álló 30 fillér. Siessen jegyét előre biztosítani.

— **Csütörtökön este olcsó helyárakkal**, az idényben utoljára kerül színre Barabás Pál legnagyobb sikerű vigjáték ujdonsága a 2000 pengős térfi, a bemutatkozó előadás elsőrendű szereposztásában.

HETI MŰSOR:Hétfőn este: **Tokaji aszu.**Kedden este: **Ilyenek a férfiak.**Szerdán este: **Vigözvegy.**Csütörtökön délután 4 órakor: **Hajduk hadnagya.**Csütörtökön este: **2000 pengős térfi.**

Pénteken este premier bérletben.

Becskeréki menyecska.**Száztizenkét új tűzharcost avattak
vasárnap a Székházban**

A Magyar Tűzharcos Szövetség nagyváradi főcsoportja tagváltást tartott vasárnap délelőtt Rákóczi-ut székházában, melyen vitéz Báthory-Szűcs Sándor tábornok a főcsoport elnöke 112 új világháborús tűzharcost avatott bajtársá. A Szózat elhangzása és a világháborúban és most a keleti harctéren, valamint a visszatért területek megszállása alatti elesett bajtársokról való megemlékezés után Vítán Zoltán vezetőtiszti bajtárs előolvasta a fogadalmat. A fogadalomtétel után vitéz Báthory-Szűcs Sándor tábornok, a főcsoport elnöke mondott szívehszóló beszédet a kb. 400—500 főt kitevő ujonnan és régebben avatottak előtt a bajtársi szellemtől, az összetartás erejétől, figyelmestve őket a múlt hibáira, különösen a volt világháborús belső front gyengétségére, ami az összeomláshoz vezetett. Türelemre intette őket az esetleg elkövetkezendő ne-

hez időkkel szemben és bizalmának adotti kifejezést, hogy a harcban is oly sok dicsőséget és érdemeiket fog-nak szerezni, mint a múltban.

A beszéd elhangzása, Magyar Hírszekegy és a Himnusz elneklése után Vítán Zoltán vezetőtiszti bajtárs mondott rövid, katonás, tartalmas beszédet az összegyűltekhez, vezérmóiv-mul választva: *Hinni, engedelmeskedni és dolgozni!* Hinni az eljövendő szebb és jobb közös magyar jövőben. Engedelmeskedni az ezirányú vezetésben bízva. Szakadatlannul mindent feláldozva, ha kell dolgozni annak elnyerésére. *Összetartásra buzdítva őket, tudatukba hozta, hogy a múlt áldozataiért joguk van a nemzet hálójára számítani és a jelenben áldozatot hozók visszalátva után szám-ban meggyarapodva, az ország leg-erősebb támasztó pillérévé kell válniuk. Köszökl, amelyre építeni lehet és amelyre építeni kell.*

GAZDASÁGI ÉLET**Be kell jelenteni az építkezéseket és az építkezéshez beszerzett anyagokat**

A hivatalos lap vasárnapi száma közli az iparügyi miniszternek egyes építkezések és építőanyagkészletek bejelentéséről szóló rendeletét, melynek hatálya Budapest székesfőváros valamennyi törvényhatósági jogú város területére terjed ki.

A rendelet szerint az 1941. szeptember 28. napján meglévő állapotnak megfelelően az 1941. október 4. napjái az iparügyi miniszterhez be kell jelenteni: a) olyan épületek a jelen rendelet hatálybalépésének napján folyamatban levő építését, amelyben a szobák száma ötnél több, vagy amelynek a beépített (beépítendő) térfogata 1000 köbméternél nagyobb; b) épületek a rendelet hatálybalépésének napján folyamatban levő olyan bővítését, amelynek mértéke az a) pontban meghatározott mértéket eléri; c) és az a) vagy a b) pontban említett, de a rendelet hatálybalépésének napján még folyamatban nem levő építkezés céljára beszerzett építőanyagot; d) az a) vagy a b) pontban említett, de a rendelet hatálybalépésének napján még folyamatban nem levő építkezés céljára megvásárolt, de még át nem vett építőanyagot, illetőleg az erre vonatkozó adás-vételi szerződést.

Nem kell bejelenteni az épület tartozását és olyan átalakítását, mely nem esik az első bekezdés b) pontja, alá, valamint az ilyen célra beszerzett (megvásárolt) építőanyagot. Az a) és b) pont alá eső bejelentést az építetőknek, az építéstellenőrzőknek és az

építési vállalkozónak (kivitelezőnek) együttesen kell megtennie, a bejelentés megtételéért és a bejelentett adatok valóságáért mind a hárman külön-külön felelősek. A c) pont alá eső bejelentést az építőanyag birtokosának, a d) pont alá eső bejelentést a vevőnek kell megtennie.

A bejelentést hivatalos bejelentő-lapon, két példányban a bejelentőlap egyes rovatainak pontos kitöltésével kell megtenni s a bejelentőlapot pos-

**Talpbőrt kaptak a vásároló
csizmadiák és cipészek**

Azok a közérdekű megszorítások, amelyeket az általánosan ismert anyagbeszerzési nehézségek miatt a kormány a lábbelikészítő iparban is kénytelen volt elrendelni, a többi kategóriánál is érzékenyebben érintettek az u. n. vásároló csizmadiákat és cipészeket, akik otthon előre elkészített portékáikat főleg a hetipiacokon, még inkább az országos vásárokon bocsátják áruba. Ezek a kisiparosok, akiknek vevői szinte kizárólag a mezőgazdasági lakosság köréből kerülnek ki, nehéz helyzetbe jutottak, mert — mint az iparügyi miniszterium megállapította — az őszi nagyobb fogyasztásra számítva, még a korlátozó rendeletek megjelenése előtt sokezer pár csizma-és cipőfelsőrészt készítettek el, a hozzá szükséges talpbőrt azonban az utóbb előírt zöld utalványra beszerezni már

nem tudták.

Varga József iparügyi miniszter még szeptember 4-én intézkedett, hogy az ország területén vásári (piaci) árusítás folytatására jogosult csizmadiák és cipészek részére összesen 30.000 kg. talpbőrt szabadítsanak fel. Ez a mennyiség elegendő arra, hogy a vásároló csizmadiák és cipészek áruikat az őszi idényre teljesen kidolgozhassák, ami egyébként a mezőgazdasági lakosság lábbeli-ellátása miatt országos érdekű követelmény is. A kiutalt talpbőrmennyiség elosztására a törvényhatóságok első tisztviselői kaptak megbízást, akiknek az elosztás arányára vonatkozóan az ipartestületek tesznek javaslatot. Az arány megállapítása aszerint történik, hogy hány vásároló csizmadia és cipész tartozik az illető ipartestületek kötelékébe.

tán ajánlott levélben kell az iparügyi minisztérium XIV. szakosztályának címezve elküldeni. A bejelentőlapot a polgármesternél illetőleg a községi elöljáróságnál lehet beszerezni. Az iparügyi miniszter az a) vagy b) pont alá eső bejelentés esetében a bejelentőlapnak a bejelentés megtételét igazoló szelvényét az építetőknek visszaküldni. Ezt a szelvényt az építkezés helyén kell tartani, vidéken az 1941. október 16. napja után a bejelentés alá eső építkezést csak abban az esetben szabad folytatni, ha az igazoló szelvény az építkezés helyén van.

Cipőkereskedésre szóló iparigazolvány alapján bőrcsizmát forgalomba hozni nem lehet.

A Magyar Tudósító jelenti: A kereskedelmi és közlekedési miniszter 121.634/II. 1940. számú rendelete értelmében „a cipőkereskedő a cipővel kereskedés gyakorlására jogosító igazolványa alapján mindennemű cipő, továbbá bőrcizma, gumicsizma, papucs és saru árusításával foglalkozhat. Cipőkereskedésre szóló iparigazolvány alapján azonban bőrcsizmát forgalomba hozni nem lehet.” Ezen intézkedés következtében az 1940. október 17-én kelt 83.181/1940. II. K. K. M. sz. rendelet hatályát veszítette.

1941-RE VISSZAMENŐLEG VETETÉK KI A HADIADÓT

A hivatalos lap szombati száma közli a pénzügyminiszter 2400—1941. számú rendeletét a hadfelszerelési adó tárgyában. A rendelet szerint az állami egyenesadók és azok állami pótlékai és járulékai után tíz százalékos hadfelszerelési adót kell fizetni. Ezt az adót a föld-, ház-, kereseti, társulati és tantiemadók a társulati vagyonadó, valamint azok állami járulékaik után 1941. évtől kezdődőleg vetik ki az illetményből, tantiemből jutalékokból és versenydíjból pedig folyó évi október hó 1. napjától kezdve kell levonni és beszolgáltatni az államkincstárhoz.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30,
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

FELLOBOGÓZOTT ÉS KIVILÁGÍTOTT UTCÁKON KERESZTÜL VONUL A KATOLIKUS NAGYGYÜLÉS EUCHARISZTIKUS KORMENETE. Az október 4-7. napjaira Budapestre összehívott Országos Katolikus Nagygyűlés legkiemelkedőbb fénypontja október 5-én, vasárnap lesz, amikor a fellobogózott és kivilágított utcákon keresztül fog végighömpölyögni a Szent István Bazilikától az Országház előtti térre az Eucharisztikus körmenet. Az Actio Catholica országos szervezési szakosztálya külön rendezőbizottságot hívott életre, mert az előjelek szerint több mint tízmillió katolikus felvonulását várják ezen a körmeneten. A körmenet utvonálán hangszórókat állítanak fel és hogy egységes legyen az ének, éppen ezért külön stúdióból fogják közvetíteni a körmenet felvonulási ideje alatt az éneket és zenét. A rendezőség ezután is felhívja az összes egyházközségek, katolikus iskolák, egyesületek és intézmények figyelmét, hogy a körmenetben minél nagyobb számban zászlók alatt zenekaraikkal jelenjenek meg. Résztvevőiket minél előbb jelentsék be elhelyezkedésük miatt az Actio Catholicánál, Budapest, IV., Ferenciek tere 7.

Személyi változások a szatmári egyházmegyében. Szatmárról jelentik: A szatmári római katolikus egyházmegyében most jelent meg a VII. számú körlevél, amely a következő személyi változásokat tartalmazza: Franzen Károly szatmári telepi lelkész, Homoky (Heinrich) Ferenc máramaroszi hitoktató, Vizler László nagybányai hitoktató, Hevelli Antal felsővisi, Kileber Mihály mezőpetri, Flesch Nándor turturbesi, Fuhrmann Vendel krasznabélteki, Fekete István felsőbányai segédlelkész lett. Az újmisések közül Csaba (Czumbel) Lajos csanádosi, Czumbel János szinfalusi, Gnándt Lőrinc erdődi segédlelkész, Manfrédi Gáspár pedig rónaszéki h. plébános lett. Wieland János nyilvános pályázat útján borsabányai h. plébános lett.

Doktorrá avatták a kolozsvári m. kir. Ferencz József tud. egyetemen Szűcs Ferenc kir. ítélőtáblai tanácsjegyzőt f. hó 27-én az összes jogtudományok doktorává és ezzel az utriusque juris jogcímet nyerte el.

Hárman pályáznak a nagybányai plébániai javadalomra. Nagybányáról jelentik: Most járt le a nagybányai plébánosi állásra meghirdetett pályázat határideje. Mindössze hárman adták be pályázatukat: Kertész Pál pápai kamarás, várpalotai (Bereg megye) plébános, Lang Gyula pápai kamarás, vállvai esperes-plébános, valamint Bottlinger Pál erdődi plébános, aki már régebben is lelkészkedett a bányavárosban.

SZÓRVÁNYOK GONDOZÁSÁRÓL INTEZKEDIK A NAGYVÁRADI PÜSPÖKSÉG KÖRLEVELE. A nagyváradi latin szertartású püspökség VII. számú körlevelében a szórványok megmentésére hívja fel a papság figyelmét. Az elmúlt évek kevényt elnyomatása megakadályozott bennünket, — írja a körlevél, — abban, hogy az egyházmegye területén elszórtan élő, ugynevezett „szórványokban” élő hiveinket felkereshessük és velük a szorosabb kapcsolatot kiépíthessük. Egész családcsoporthoz kerültek az elmenetlenezés a hitelhagyás veszélyébe, sőt, sokan már el is sodródtak. Ezek megmentése, lelkipozítása a legsürgősebb feladatunk közé tartozik. Ezért — mint a körlevél írja, — minden lelkipásztornak kimutatást kell készítenie és bejelentenie a szórványokról, az ügy nagy fontosságára való tekintettel, hogy a szórványokban élő magyarságot minél előbb és minél hatóságosabban meg tudjuk menteni.

4-es honvédek! Bajtárskeresés! Kérem azokat, akik ádesapámmal néhai Kopper Antal bankigazgató népf. hadnaggyal együtt szolgáltak a szerb fronton, vagy később Szegeden a Nemzeti Hadseregben, sziveskedjenek címkéket küldeni velem. Kopper István J. Margitta. — Nevezett 1914. év. Bevonuláskor a 4. honvédeké a pótzászlóiban, mint hadapród őrmester szolgált.

KINEVEZÉSEK. A Hivatalos Lap legutóbbi száma közli, hogy a belügyminiszter Kocsis József községi újszalontai jegyzőt Nagyszalontára városi adóhivatali számvevővé kinevezte. Ugyancsak a Hivatalos Lap közli, hogy Davidházy Imre községi mérnököt Csepelről Nagyszalontára mérnöké kineveztek.

Hogy szerezzek olcsó pénzen én magamnak örömet? — Délben, este megiszom a finom DREHER sörmert!!!

Igazgatói kiténtetés. A kassai megyéspüspök Gyapay Mária leleszi római katolikus népiszkolai tanítónőnek negyvenévi buzgó működése után a vallásos nevelés terén szerzett kiváló érdemeiért főpásztori elismerését nyilvánította és őt igazgatói címmel tüntette ki. A kiténtetett nagyváradi otthonában tölti nyugalmi éveit.

NAGYVÁRADI LEÁNY ROK. TORRÁ AVATÁSA DEBRECENBEN. Szilágyi Ilona nagyváradi urleányt szombaton avatták fel a debreceni Tisza István tudomány egyetem orvosi fakultásán doktorrá. A legújabb váradi orvosnő Szilágyi György nyugalmazott máv. felügyelő, a Magy. Vasutasok Országos Szövetsége helyi csoportja elnökének tehetséges leánya.

VALÓTLAN HIRNEK TERJESZTÉSÉRT 15 NAPI FOGHÁZ. Nagyvárad, saját tud. Jeverni Demeter erdődi román gazda vásárlás közben összeszóllalkozott. Menyhért Sándor kereskedő nevével s közben azt mondta, hogy a magyarok három hét múlva megfogják a siralmi a dalolást, mert a helyzet megváltozik. Az ügyet hétfőn tárgyalta a törvényszék büntető tanácsa s a vádat két tanu eskü alatt történt vallomása alapján beigazolták. Ezért a vádlottat valótlán hírterjesztésért 15 napi fogházra és a költségek megtérítésére ítélte jogerősen.

Vasszakmában teljesen jártas szakképzett feltetlen megbízható keresztyén
raktárnokot felvesz
 ki már ilven minőségben működött.
 a HARACSEK VILMOS Utóda vasnagykereskedése, Nagybányán

SZATMÁR IPAROSAINAK ÉS KERESKEDŐINEK 73.9% ZSIDÓ
 Szatmárnémetiből jelentik: A zsidótörvény alapján Szatmárnémeti városa is kimutatást készített a városban élő iparosokról, illetve kereskedőkről. Megdöbbentő mennyire kidomborítja ez a kimutatás Szatmárnémeti zsidó jellegét. Szatmár város területén összesen 2072 önálló ipari és kereskedési üz. egyén él. Ebből 539 származási iratokkal tudja igazolni, hogy keresztyén és így nem esik a zsidótörvény hatálya alá. Viszont 1533 nem tudja igazolni származását, tehát ezek a törvény hatálya alá esnek. Megállapította az elsőfokú iparhatóság, hogy a Szatmáron élő iparosok és kereskedők közül 73.9% zsidónak tekintendő személy.

A Nemzeti Munkaközpont műsoros estélye. (Nagyvárad). Szombaton este tartotta meg a Nemzeti Munkaközpont a Magyar Vörös Kereszt Egyesület alapja javára rendezett műsoros estélyét, amelyen ismételtén megtöltötte a közönség a Munkás Otthon nagytermét. A műsort az Építőmunkások Dalköre nyitotta meg, előnekelte a Magyar Híszkegyet Soos András karnagy vezényletével. A megnyitó beszédet Csernik János tanár mondotta. — A műsor többi száma tréfák, szavaltakkal voltak tarkítva, melyeket nagy igyekezettel adott elő a N. M. K. Munkásifjak Műkedvelő Csoportja Hemly József rendezésével és a Székely Himnusz előneklésével végződött. Az estélyen jelen volt a Vörös Kereszt képviselőtében dr. Ulfert József titkár, a Baross Szövetséget pedig Nagy János elnök képviselte. Műsor után tánc következett, amely éjjel után 1 órakor ért véget.

NAGYBÁNYÁN EMELTÉK A LAKBEREKET, SULYOS BÜNTETÉSEKET KAPTAK A HÁZTULAJDONOSOK. Nagybányáról jelentik: Sulyos büntetéseket szabott ki a nagybányai rendőri büntető bíróság több háztulajdonos ellen, akik a rendelet ellenére emelték lakóik lakbérét. Les András nagybányai lakost 100 pengőre büntette a rendőrbíró, mert Surányi Miklós lakójának bérét 7 pengővel emelte. — Ugyancsak 100 pengőre büntették Tomonyicska Jánost, mert Gáspár Sándorné lakójának felmondott, mivel az a felemelt lakbért nem akarta megfizetni.

HARC KÖZBEN ELVESZETT EGY KANADAI KORVET. Amszterdamból jelentik, (NTI). Az angol hírszolgálat jelentése szerint a kanadai tengerészügyi minisztérium közölte, hogy egy kanadai korvet 17 főnyi legénységével harc közben elveszett. (MTI)

HIRTELEN HALÁL. Reichfel Gyula 63 éves cukorkaárus a Szacsavay utca 63 szám alatti házban szívizélhűdés következtében hirtelen meghalt. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

A LESZERELŐ HADAPRÓDOK BUCSUVACSORÁJA. Saját tud. A váradi gyalogos zászlóalj vasárnap bucsuzott leszerelő átképzős hadapródjaitól. Délután az ezredparancsnok intézett meleghangu bucsubeszédet a hadapródokhoz. Este a zászlóalj tisztikara látta vendégül bucsuvacsorán a leszerelőket. A vacsorán a zászlóaljparancsnok közvetlen szívélyességgel, pohárköszöntőben mondott istenhozzátót a hadapródoknak.

Nem veszi meg a földművelésügyi minisztérium a berettyóújfalusi kulturházat. A Magyar Tudósító jelenti: Ez év tavaszán a földművelésügyi minisztérium tárgyalásokat folytatott a berettyóújfalui kulturház megvétele céljából. A tárgyalásokat a minisztérium megszakította és így a kulturház megvételére jelenleg vevő nincs. Most aztán Berettyóújfalun azzal a kéréssel fordult Bihar vármegye alispánjához, engedje meg, hogy a község levontéképítő intézménye a kulturház helyiségét bérbévehesse. A vármegye törvényhatóságának kisgyűlése a bérbéadáshoz hozzájárult.

KIVÉGEZTEK KÉT ÜZERT HAMBURGban. Hamburgból jelentik: Hamburgban kivégeztek két férfit, akik hadigazdálkodási szempontból fontos anyagokkal üzérkedtek.

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS

Mindazoknak, kik felejtették drága halottun!

Sobják András

ácsmester elhunya alkalmából fájdalunkat enyhíteni igyekezték, ezután mondunk hálás köszönetet.

Gyászoló család

Kocsmái verekedés a Tokaji-telepen. Nagyvárad, saját tud. Tegnap este a Tokaji-telep egyik kis kocsmájában italozás közben verekedés támadt, amelybe Hadi József nagyváradi lakos is belekeveredett és olyan szerencsétlenül ugrott neki az ablaknak, hogy a jobb alsó karján a csuklótól lefelé a kisujjig egy centiméter hosszú és két centiméternyi mély vágás keletkezett. A vágás nyomán erős vérzés támadt. Hadi Józsefet a kiszállott mentők részesítették első segélyben és beszállították a közpórházba. A verekedés résztvevői ellen megindult a rendőri eljárás.

INGATLAN PEREKET TÁRGYALT A POLGÁRI BÍRÓSÁG. Nagyvárad, saját tud. Dr. Löbbl László volt szeszgyáros 85.000 pengő kártérítést kért Andriská és Rosenbaum garasztulajdonosoktól, mert az Ritoók Zsigmond utcai házát, melyet 1919-ben 106.000 koronáért adott el Tátrai Sándornak, a vevő 310.000 leírta adta tovább Andriskáékknak. Az ingatlan, mely időközben át lett építve a felperes szerint értéken alul kelt el. A bíróság elrendelte a bizonyítást. — Veró Albert jéggyáros 50.000 pengő kártérítést kér a tenkei autóbustársaságtól, egy árverés útján áron alul eladott ingatlanért. A bíróság, miután Tenkéről az alperes nem jelent meg, új határnapot tűzött ki a tárgyalásra.

Nagyvárad város biztosítási napja

Belépés díjtalan, a rendezőség mindenkit szívesen lát!

1941. évi október hó 3. napján, 17 órakor a Kereskedelmi Csarnok helyiségében lesz

SPORT

Kevés szerencsével győzhetett volna a NAC Szegeden

A nap hőse: Solymossy, aki kivédte a 43. perc tizenegyesét
NAC—Szeged AK 0:0 (0:0)
Bíró: Palásthy, 5000 néző

A csapatok felállítása a következő: NAC: Solymossy — Molnár, Domján — Krasznai, Juhász, Deményi — Fuszek, Kovács I, Sárvári, Bodola, Tóth III. — Szeged: Tóth — Szabó, Gyuris — Baróti, Kiss, Bertók — Bognár, Harangozó, Kalmár, Toldi, Nagy.

Sárvári indítja a labdát, azonnal Bodola-kitöréssel kezdődik a játék. Azután Toldi és Harangozó játszik össze. A 2. percben Solymossy védi Harangozó lövését. Heves iramu mérkőzés alakul ki az első percekben.

A 10. percben Nagy vezet veszélyes támadást. Meleg helyzet. Juhász dancsol, Toldi mellé csavarja a szabadrugást. A 16. percben Nagy szabadrugását merészen védi Solymossy, majd Bodola jó labdájáról kesis le Fuszek. A 19. percben Kalmár pompás labdáival szökteti Nagyt, a szélső lefut és jó helyzetből mellé lö.

Hevesen támad Szeged Meleg helyzetek a NAC kapuja előtt, a védelem azonban nyugodt és helyén van.

A 24. percben szögletet rug Szeged. Bodola kifejezi. Toldi figyelmeztetést kap. Sorozatos szegedi támadások után a NAC feljön és pompás támadásokat vezet a 16-osig.

A 30. percben Bodola lövését kiejti Tóth, de javít, majd Sárvári lö mellé jó helyzetből.

A 32. percben Bodola tör ki, lapos lövését Tóth biztosan védi. A 33. percben Domján elveszi a labdát Solymossy elől, Bognár három lépésről óriási helyzetből fölé lö Fuszek kap ezután jó labdát, remekül ad be. A következő percben Krasznai ad be, de Bodola csavart fejese mellé száll. Sárvári vág ezután fölé Bertók figyelmeztetést kap. Utána Bodola tör ki, de Tóth III. lesben állott. Domján egészen a felpályára jön fel, ebből majdnem baj lett. Pompás támadásokat vezet a NAC. Szeged csak szabadrugásokkal jön fel. Juhász figyelmeztetést kap. Szegedi támadásokkal végződik a félidő.

Második félidő.

Szünetben jó hangulat uralkodik a NAC öltözőjében. A közönség megállapítása szerint igen jó a NAC.

A kivonuló csapatokat hatalmas „hajrá NAC” kiáltás fogadja. Mindjárt a 2. percben pompás helyzete van Fuszeknek, azonban a kapus kezébe lö. Domján fél pályáról küld szabadrugást, Tóth kiüti. Azután pompás Bodola—Tóth helycsere, de a szélső remek beadása lecsúszik Fuszek lábáról. Óriási helyzet volt. Kovács II. belőtte volna. A következő percben Fuszek nagy lövését Tóth szögletre üti. Még csak az 5 percben vagyunk, de már is hallatlanul nagy az iram. Kopek Bodola elé ad, Dudas lapon mellé lö. A 6. percben óriási helyzetben van Toldi, de közelről mellé lö, közben azonban a bíró lesállást fuj le. Juhász ismételt figyelmeztetést kap, utána pompás Bodola—Tóth—Bodola—Fuszek támadás gördül a pályán.
azután Juhász—Deményi—Juhász—

Krasznai támadás fut a szegedi kapu felé. Bertók a gólvonaltól óriási szerencsével ment.

Nagy vezet veszélyes támadást, azután Tóth III. elől mentenek hazadással Ujabb szöglet jelzi Szeged heves ostromát, a NAC azonban bámulatosan védekezik. Ismét támad a zöld-fehér csapat, Bodola kitör, de buktatják, a bíró azonban fordítva ítélt.

Óriási az iram. Kalmár fut le, Domján szereli, azután Bognár váratlan lövését pompás érzékkel fogja Solymossy, utána Toldi lövését szögletre menti a bámulatos formát játszó kapus.

Az újabb szögletet Krasznai menti. A 17. percben Juhász Tóthhoz játszik a szélső remekül ad be, de Sárvári lövésébe az utolsó pillanatban beel lép Kiss.

A 24. percben Bodola lapos lövése mellé megy. A 27. percben Bodolát a 6-oson buktatják, tiszta 11-es, de a bíró érthetetlenül továbbot int. A 33. percben Nagyt figyelmezteti a bíró azután Toldi vezet pompás támadást, Solymossy még szebben védi Sárvári lövését azután fölé a jobbszélről. A 38. percben Krasznai távoli éles lövése a külső hálót találja. A 40. percben igen meleg a helyzet a NAC kapu előtt. Domján a gólvonaltól ment, majd Juhász ment szögletre. A 43. percben az eddig hibátlanul működő bíró súlyos hibát vét. Nagy viszi a labdát, Krasznai támadja, a szélső elesik, a bíró 11-esre mutat. A közönség felugrál, a játékosok tiltakoznak, de hiába.

Solymossy nyugodt.

Baróti áll a labdának.

lapon vágja meg, Solymossy remek érzékkel vetődik el és elcsúpi a labdát. Óriási az öröm a NAC táborában.

A 44. percben Fuszek lövése a külső hálóra hullik s ezzel vége is a mérkőzésnek.

Bírálat.

A NAC egy gólos győzelme teljesen megérdemelt lett volna. Igaz volt a szegedi falragasz: „az idény legnagyobb mérkőzését” élvezte végig a közönség. A NAC-ban Solymossy, Juhász, Domján volt a legjobb. Juhász elakadt minden támadás. Támadott és védekezett az utolsó pillanattig. Domján messze kimagaslott a mezőnyből. Solymossy bravurosan védett. A csatársorban Bodola, Tóth, Sárvári, Fuszek és Kovács a sorrend.

A Szegedből Tóth kapus volt a legjobb, neki köszönhetik a döntetlent. Védelmük szilárd, fedezetsoruk jó. A csatársorban legjobb Toldi és Kalmár.

A bíró a 43. percig jó volt, ekkor azonban az igaztalanul megítélt 11-es sel nagy hibát követet el.

Nyilatkozatok.

Jeney Rezsőné: Boldog vagyok a fiúk gyönyörűen játszottak.

Pathó kapitány: a NAC hírnevéhez méltóan játszott.

Krüger Károly intező: Örülök, hogy a csapat ismét magára talált. A 11-es, ha sikerül, katasztrófa lett volna a NAC-ra. A mérkőzés remek volt.

Rónay edző: Boldog vagyok, mert a sötétben bujkálók ismét önmagukra cáfoltak reá. Új szaktanácsadókra az elnök úrnak talán még sem lesz szüksége...

Jencsó ügyvezető elnök: Gyönyörűen küzdöttek a fiúk. A NAC egy árnyalattal jobb volt, mint a Szeged. Az eredmény igazságos.

Toldi (Szeged): A NAC szépen játszott.

Párkány László.

GyAC—Nagyvárad Törekvés

1:1 (0:0)

A várad csapat jobb volt, de a GyAC-nak több volt a helyzete. Góllövő a szünet utáni 8. percben Pécs. A Törekvés a 32. percben egyenlített. Nagy révén. A GyAC sokat panaszkodott a játékvezetőre.

Három NAC játékos a hét tizenegyesben.

Solymosi (Nagyvárad AC) — vitéz Bohus (DiMÁVAG), Domján (Nagyvárad) — Stark (Lampart), Telegdi (Kö-

NB. I. eredmények:

Ferencváros—KAC 4:2 (3:2)

A mérkőzés előtt ünnepélyesen zászlót cserélnek a csapatok. A 3. percben Gyetvay lefutott, beadását Seprényi kiüti, de a szemfüles Finta belövi. A 4. percben sarokrúgásból Lukács egyenlített. A 7. percben Sárosi III. Fintához játszik, aki megszerzi a vezetést. A kolozsváriak lelkesen támadnak tovább és a 18. percben Brassay egyenlített. A 43. percben Gyetvay beadásából Kiszely eredményes. A szünet után Ferencváros átveszi a vezetést és végig fölényben marad. A végeredményt a 35. percben Sárosi III. állítja be. A kolozsváriak az első félidőben jól látszóttak, de a második félidőre elkészültek erejükkel.

SBTC—Gamma 1:1 (1:1)

Négyezer néző előtt játszották le a mérkőzést. Egyenlő erők küzdelme igazságos eredményt hozott. A védelmek jól működtek, a csatársorok azonban elhamarkodták a jó helyzeteket.

Ujpest—Szolnok 4:4 (3:0)

Lampart—Kispest 3:1 (1:0)

WMFC—DiMÁVAG 1:0 (0:0)

UAC—SzVSE 3:1 (0:0)

MÁVAG—Elektromos 2:0 (2:0)

Az NB I állása

1. WMFC	7	6	—	1	17	8	12
2. Ferencváros	7	5	1	1	41	16	11
3. Ujpest	7	4	3	—	27	14	11
4. Szeged	7	4	2	1	29	9	10
5. Gamma	7	4	1	2	19	12	9
6. Nagyvárad	7	3	3	1	19	13	9
7. Szolnok	7	3	3	1	20	15	9
8. Ujvidék	7	3	1	3	14	23	7
9. DiMÁVAG	7	2	2	3	16	15	6
10. Kolozsvár	7	3	—	4	18	40	6
11. SalBTC	7	2	2	3	16	19	6
12. Elektromos	7	2	1	4	14	14	5
13. Lampart	7	2	1	4	15	31	5
14. MÁVAG	7	1	2	4	8	22	4
15. Kispest	7	—	1	6	11	29	1
16. SzVSE	7	—	1	6	8	32	1

Október 4-én nyílik meg

Major Ákos

szakiskolai igazgató gyorsírási és gépirási

szaktanfolyamának II. tanfolyama

A beiratások megkezdődtek. A tanfolyam az 1941—42 iskolai évben államvizsgával zárul, Szilágyi Dezső-utca 12.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Ültözködni olcsón csak Molnár használt ruha üzletéből lehet Bémer-tér 1. (udvarban). Magas árat fizetek használt ruhákért. 183

Aranyat, briliánsot, ezüstöt magas áron veszek, órákat, ókszeret javítok. Gyenge István ékszerész. Rakóczi-ut 19.

Romániából repatriáló magyar házat vagy földet venne repatriált románok. Ajánlatokat „Leiben fizetek Romániában” jellegre Rudolf Mosse hirdetőirodába, Bazár-épület. 464

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay orás és ékszerész. Nagyvárad, Rakóczi-ut 6.

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rakóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Aranyat, ezüstöt, ékszeret magas áron veszek. Haslinger ékszerész. Rakóczi-ut 8. 545

Mindennemű arany ékszer és ezüst tárgyak vásárlása és eladása. Meszaros-u. 4. szám, udvarban. — Schwartz ékszerész.

Különpéle

Irodának egy utcai szoba és két hely azonnal kiadó. Csiha Lajos, Bémer-tér 4. I. 465

Tisztviselők, nyugdíjasok kabátjai, ruháit részletre varrja Magorina, Kőr-épület. 460

Gyorsírást, gépirást legelőnyösebben Szabó Ferenc írásszaktanítónál tanulhat. Beóthy Ödön-utca 25. Vigyázati Nem 11.

Allást keres

Ülteti szolgának, kihordónak ajánlunk 1. átalémben, Alsógörög oldal 25. Kardos Sándor. 462

Budafoki és bihariószegi szakiskolát végzett, 20 éves református vallású szülőkezelő pincemester állást keres. Cim: Mozák István, Kágya, Bihar megye. 456

Allást nyec

Fémcsiszológ állandó munkára felvétetnek. Standard vasbutorgyár, Muszolini-tér 9. 456

Rikkancsokat fix fizetéssel felvesszünk. Jelentkezni a Néplap expedíciós osztályán

Elveszett

Elveszett a városházán Szilágyi Sándor névre szóló okmányok és 10 pengő készpénz. Becsületes megtaláló legalább az okmányokat hozza be a kiadóhivatalba. 461

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtornógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.